

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

26. januar 2023*

»Præjudiciel forelæggelse – beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger – direktiv (EU) 2016/680 – artikel 4, stk. 1, litra a)-c) – principper for behandling af personoplysninger – formålsbegrænsning – dataminimering – artikel 6, litra a) – klar sondring mellem personoplysninger om forskellige kategorier af personer – artikel 8 – lovlig behandling – artikel 10 – gennemførelse – behandling af biometriske data og genetiske data – begrebet »behandling hjemlet i medlemsstaternes nationale ret« – begrebet »strengt nødvendigt« – skønsbeføjelse – Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – artikel 7, 8, 47, 48 og 52 – ret til en effektiv domstolsbeskyttelse – uskyldsformodning – begrænsning – forsætlig strafbar handling, der retsforfølges ex officio – sigtede personer – indsamling og registrering af billed- og fingeraftryksoplysninger og udtagelse af en biologisk prøve i forbindelse med fastlæggelse af en DNA-profil – procedure for tvangsmæssig gennemførelse af indsamlingen – indsamlingens systematiske karakter«

I sag C-205/21,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Spetsializiran nakazatelen sad (særlig domstol i straffesager, Bulgarien) ved afgørelse af 31. marts 2021, indgået til Domstolen den 31. marts 2021, i straffesagen mod

V.S.,

procesdeltager:

Ministerstvo na vatrešnite raboti, Glavna direkcija za borba s organiziranata prestapnost,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, E. Regan, og dommerne D. Gratsias (refererende dommer), M. Ilešič, I. Jarukaitis og Z. Csehi,

generaladvokat: G. Pitruzzella,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

* Processprog: bulgarsk.

efter at der er afgivet indlæg af:

- den bulgarske regering ved M. Georgieva og T. Mitova, som befuldmægtigede,
- den franske regering ved R. Bénard, A.-L. Desjonquères, D. Dubois og T. Stéhelin, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved H. Kranenborg, M. Wasmeier og I. Zaloguin, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 30. juni 2022,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 4, stk. 1, litra a) og c), artikel 6, litra a), artikel 8 og 10 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA (EUT 2016, L 119, s. 89) samt artikel 3, 8, 48 og 52 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en straffesag mod V.S., som, efter at der er blevet rejst sigtelse mod den pågældende, har nægtet at lade politiet indsamle og registrere biometriske og genetiske data om vedkommende.

Retsforskrifter

EU-retten

Databeskyttelsesforordningen

- 3 19. betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT 2016, L 119, s. 1, herefter »databeskyttelsesforordningen«) har følgende ordlyd:

»Beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med de kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, herunder beskyttelsen mod og forebyggelsen af trusler mod den offentlige sikkerhed og den frie udveksling af sådanne oplysninger, er genstand for en specifik EU-retsakt. Denne forordning bør derfor ikke gælde for behandlingsaktiviteter med disse formål. [...]«

- 4 Databeskyttelsesforordningens artikel 2 med overskriften »Materielt anvendelsesområde« bestemmer følgende i stk. 1 og 2:

»1. Denne forordning finder anvendelse på behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og på anden ikkeautomatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

2. Denne forordning gælder ikke for behandling af personoplysninger:

a) under udøvelse af aktiviteter, der falder uden for EU-retten

[...]

d) som foretages af kompetente myndigheder med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, herunder beskytte mod og forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed.«

- 5 Databeskyttelsesforordningens artikel 9, der har overskriften »Behandling af særlige kategorier af personoplysninger«, fastsætter i stk. 1, 2 og 4:

»1. Behandling af personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering er forbudt.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis et af følgende forhold gør sig gældende:

a) Den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke til behandling af sådanne personoplysninger til et eller flere specifikke formål [...].

b) Behandling er nødvendig for at overholde den dataansvarliges eller den registreredes arbejds-, sundheds- og socialretlige forpligtelser og specifikke rettigheder [...].

c) Behandling er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser [...].

d) Behandling foretages af en stiftelse, en sammenslutning eller et andet organ, som ikke arbejder med gevinst for øje, og hvis sigte er af politisk, filosofisk, religiøs eller fagforeningsmæssig art, som led i organets legitime aktiviteter og med de fornødne garantier [...].

e) Behandling vedrører personoplysninger, som tydeligvis er offentliggjort af den registrerede.

f) Behandling er nødvendig, for at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, eller når domstole handler i deres egenskab af domstol.

- g) Behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.
- h) Behandling er nødvendig med henblik på forebyggende medicin eller arbejdsmedicin til vurdering af arbejdstagerens erhvervsevne, medicinsk diagnose, ydelse af social- og sundhedsomsorg eller -behandling eller forvaltning af social- og sundhedsomsorg og -tjenester [...].
- i) Behandling er nødvendig af hensyn til samfundsinteresser på folkesundhedsområdet, f.eks. beskyttelse mod alvorlige grænseoverskridende sundhedsrisici eller sikring af høje kvalitets- og sikkerhedsstandards for sundhedspleje og lægemidler eller medicinsk udstyr på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som fastsætter passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig tavshedspligt.
- j) Behandling er nødvendig til arkivformål i samfundets interesse, til videnskabelige eller historiske forskningsformål eller til statistiske formål [...].

[...]

4. Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre yderligere betingelser, herunder begrænsninger, for behandling af genetiske data, biometriske data eller helbredsoplysninger.«

Direktiv 2016/680

6 9.-12., 14., 26., 27., 31. og 37. betragtning til direktiv 2016/680 har følgende ordlyd:

- »(9) [Der] fastsættes [...] ved [databeskyttelsesforordningen] generelle regler for at beskytte fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og sikre fri udveksling af personoplysninger i Unionen.
- (10) I erklæring nr. 21 om beskyttelse af personoplysninger inden for retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde, der er knyttet som bilag til slutakten fra den regeringskonference, der vedtog Lissabontraktaten, erkendte konferencen, at det kan blive nødvendigt med specifikke regler om beskyttelse af personoplysninger og om fri bevægelighed for personoplysninger inden for retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde baseret på artikel 16 [...] TEUF som følge af disse områders specifikke karakter.
- (11) Det er derfor hensigtsmæssigt at disse områder behandles i et direktiv, der fastsætter særlige regler for beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med de kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbårde strafferetlige sanktioner, herunder beskytte mod og forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed, idet disse aktiviteter særlige karakter respekteres. [...]

- (12) De aktiviteter, der udføres af politiet eller andre retshåndhævende myndigheder, er hovedsageligt fokuseret på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger, herunder politiaktiviteter uden forudgående viden om, hvorvidt et forhold udgør en strafbar handling eller ej. [...] Medlemsstater kan overdrage andre opgaver, der ikke nødvendigvis foretages med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger, herunder beskytte mod og forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed, til de kompetente myndigheder, således at behandlingen af personoplysninger til disse andre formål, for så vidt de er omfattet af EU-retten, falder ind under anvendelsesområdet for [databeskyttelsesforordningen].

[...]

- (14) Da dette direktiv ikke bør finde anvendelse på behandlingen af personoplysninger i forbindelse med en aktivitet, der falder uden for EU-retten, bør aktiviteter vedrørende statens sikkerhed, aktiviteter udført af agenturer eller enheder, der beskæftiger sig med spørgsmål om statens sikkerhed, og medlemsstaternes behandling af personoplysninger ved udførelsen af aktiviteter, der falder inden for rammerne af afsnit V, kapitel 2, i [EU-traktaten], ikke anses for at være aktiviteter, der falder inden for dette direktivs anvendelsesområde.

[...]

- (26) [...] Personoplysningerne bør være tilstrækkelige og relevante i forhold til de formål, hvortil de behandles. Det bør navnlig sikres, at de indsamlede personoplysninger ikke er for omfattende og ikke opbevares i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil de behandles. Personoplysninger bør kun behandles, hvis formålet med behandlingen ikke med rimelighed kan opfyldes på anden måde. [...]
- (27) Med henblik på forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af strafbare handlinger er det nødvendigt, at de kompetente myndigheder behandler personoplysninger, der er indsamlet i forbindelse med forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af konkrete strafbare handlinger, i en bredere sammenhæng for derved at få en forståelse af kriminelle handlinger og sammenkoble forskellige strafbare handlinger, som er blevet afsløret.

[...]

- (31) Behandling af personoplysninger inden for retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde indebærer i sagens natur behandling af personoplysninger om forskellige kategorier af registrerede. Der bør således, hvis det er relevant og så vidt muligt, sondres klart mellem personoplysninger om forskellige kategorier af registrerede såsom mistænkte, personer, der er dømt for en strafbar handling, ofre og andre parter som f.eks. vidner, personer, der ligger inde med relevante oplysninger eller kontakter, eller mistænkte og dømte kriminelles ledsagepersoner. Dette bør ikke være til hinder for anvendelsen af princippet om uskyldsformodning, som er sikret ved chartret og ved [den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950], som fortolket i retspraksis ved henholdsvis Domstolen og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

[...]

(37) Personoplysninger, der i kraft af deres karakter er særligt følsomme i forhold til grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, bør nyde specifik beskyttelse, da sammenhængen for behandlingen af dem kan indebære betydelige risici for grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder. [...]«

7 Dette direktivs artikel 1 med overskriften »Genstand og formål« fastsætter følgende i stk. 1 og 2:

»1. I dette direktiv fastsættes regler om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med de kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, herunder beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed.

2. Medlemsstaterne sikrer i overensstemmelse med dette direktiv:

a) at fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig deres ret til beskyttelse af personoplysninger, beskyttes [...]

b) at udvekslingen af personoplysninger mellem kompetente myndigheder i Unionen, hvor en sådan udveksling kræves i henhold til EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, hverken indskrænkes eller forbydes af grunde, der vedrører beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger.«

8 Det nævnte direktivs artikel 2, der har overskriften »Anvendelsesområde«, bestemmer i stk. 1 og 3:

»1. Dette direktiv finder anvendelse på kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på artikel 1, stk. 1.

[...]

3. Dette direktiv gælder ikke for behandling af personoplysninger:

a) under udøvelse af aktiviteter, der falder uden for EU-retten

[...]«

9 Samme direktivs artikel 3 er affattet som følger:

»I dette direktiv forstås ved:

1) »personoplysninger«: enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (»den registrerede«); ved identificerbar fysisk person forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres, navnlig ved en identifikator som f.eks. et navn, et identifikationsnummer, lokaliseringsdata, en online-identifikator eller et eller flere elementer, der er særlige for denne fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet

2) »behandling«: enhver aktivitet eller række af aktiviteter – med eller uden brug af automatisk behandling – som personoplysninger eller en samling af personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, organisering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, genfindning, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring, begrænsning, sletning eller tilintetgørelse

[...]

7) »kompetent myndighed«:

a) enhver offentlig myndighed, der er kompetent med hensyn til at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, herunder beskytte mod og forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed, [...]

[...]

12) »genetiske data«: personoplysninger vedrørende en fysisk persons arvede eller erhvervede genetiske karakteristika, som giver entydig information om den fysiske persons fysiologi eller helbred, og som navnlig foreligger efter en analyse af en biologisk prøve fra den pågældende fysiske person

13) »biometriske data«: personoplysninger, der som følge af specifik teknisk behandling vedrørende en fysisk persons fysiske, fysiologiske eller adfærdsmæssige karakteristika muliggør eller bekræfter en entydig identifikation af vedkommende, f.eks. ansigtsbillede eller fingeraftryksoplysninger

[...]«

10 Artikel 4 i direktiv 2016/680 med overskriften »Principper for behandling af personoplysninger« bestemmer i stk. 1:

»Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at personoplysninger skal:

a) behandles lovligt og rimeligt

b) indsamles til udtrykkeligt angivne og legitime formål og ikke behandles på en måde, der er uforenelig med disse formål

c) være tilstrækkelige, relevante og ikke omfatte mere end, hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil de behandles.

[...]«

- 11 Direktivets artikel 6, der har overskriften »Sondring mellem forskellige kategorier af registrerede«, foreskriver:

»Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at den dataansvarlige, hvor det er relevant og så vidt muligt, klart sonderer mellem personoplysninger om forskellige kategorier af registrerede såsom:

- a) personer, om hvem der er væsentlig grund til at tro, at de har begået eller vil begå en strafbar handling
- b) personer, der er dømt for en strafbar handling
- c) ofre for en strafbar handling eller personer, om hvem visse faktiske omstændigheder giver anledning til at tro, at de kunne blive offer for en strafbar handling, og
- d) andre parter i forbindelse med en strafbar handling, såsom personer, der kan blive indkaldt som vidner i efterforskninger i forbindelse med strafbare handlinger eller i efterfølgende straffesager, personer, der kan tilvejebringe oplysninger om strafbare handlinger, eller kontakt- eller ledsagepersoner for en af de i litra a) og b) omhandlede personer.«

- 12 Det nævnte direktivs artikel 8 med overskriften »Lovlig behandling« fastsætter:

»1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at behandling kun er lovlig, hvis og i det omfang denne behandling er nødvendig, for at en kompetent myndighed kan udføre en opgave med henblik på artikel 1, stk. 1, og at den sker på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret.

2. Medlemsstaternes nationale ret, der regulerer behandling inden for dette direktivs anvendelsesområde, skal som minimum angive målene med behandling, de personoplysninger, der skal behandles, og formålene med behandlingen.«

- 13 Samme direktivs artikel 9 med overskriften »Særlige betingelser for behandling« bestemmer i stk. 1 og 2:

»1. Personoplysninger indsamlet af kompetente myndigheder med henblik på artikel 1, stk. 1, må ikke behandles til andre formål end med henblik på artikel 1, stk. 1, medmindre en sådan behandling er hjemlet i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret. Hvis personoplysninger behandles til disse andre formål, finder [databeskyttelsesforordningen] anvendelse, medmindre behandlingen udføres i forbindelse med en aktivitet, der falder uden for EU-rettens anvendelsesområde.

2. Hvis kompetente myndigheder i henhold til medlemsstaternes nationale ret har fået overdraget andre opgaver end dem, der udføres med henblik på artikel 1, stk. 1, finder [databeskyttelsesforordningen] anvendelse på behandling til disse formål, [...] medmindre behandlingen udføres i forbindelse med en aktivitet, der falder uden for EU-rettens anvendelsesområde.«

14 Artikel 10 i direktiv 2016/680 er affattet således:

»Behandling af personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering må kun tillades, når det er strengt nødvendigt, forudsat at behandlingen er omfattet af de fornødne garantier for den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder, og kun:

- a) hvis hjemlet i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret
- b) for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser, eller
- c) hvis denne behandling vedrører oplysninger, som tydeligvis er offentliggjort af den registrerede.«

15 Dette direktivs artikel 52, der har overskriften »Ret til at indgive klage til en tilsynsmyndighed«, bestemmer i stk. 1:

»Uden at det berører andre administrative klageadgange eller adgang til retsmidler, fastsætter medlemsstaterne bestemmelser om, at enhver registreret skal have ret til at indgive klage til en enkelt tilsynsmyndighed, hvis den registrerede finder, at behandlingen af personoplysninger vedrørende vedkommende overtræder de bestemmelser, der vedtages i henhold til dette direktiv.«

16 Det nævnte direktivs artikel 53 med overskriften »Adgang til effektive retsmidler over for en tilsynsmyndighed« fastsætter i stk. 1:

»Uden at det berører andre administrative eller udenretslige klageadgange, fastsætter medlemsstaterne bestemmelser om, at enhver fysisk eller juridisk person har ret til effektive retsmidler over for en juridisk bindende afgørelse truffet af en tilsynsmyndighed vedrørende vedkommende.«

17 Samme direktivs artikel 54 med overskriften »Adgang til et effektivt retsmiddel over for en dataansvarlig eller databehandler« har følgende ordlyd:

»Uden at det berører andre tilgængelige administrative eller udenretslige klageadgange, herunder retten til at indgive klage til en tilsynsmyndighed i henhold til artikel 52, fastsætter medlemsstaterne bestemmelser om, at en registreret skal have adgang til effektive retsmidler, hvis vedkommende finder, at vedkommendes rettigheder fastsat i bestemmelser, der er vedtaget i henhold til dette direktiv, er blevet krænket som følge af behandling af vedkommendes personoplysninger i strid med dette direktiv.«

18 Artikel 63 i direktiv 2016/680 med overskriften »Gennemførelse« bestemmer i stk. 1 og 4:

»1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den 6. maj 2018 de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. [...]

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen.

[...]

4. Medlemsstaterne meddeler [Europa-]Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.«

Bulgarsk ret

Straffeloven

- 19 I henhold til artikel 11, stk. 2, i Nakazatelen kodeks (straffeloven) i den affattelse, der finder anvendelse i hovedsagen (herefter »straffeloven«), er lovovertrædelser forsætlige, når gerningsmanden er bevidst om arten af sin handling, eller når den pågældende har ønsket eller har accepteret, at resultatet af overtrædelser indtræffer. Hovedparten af de overtrædelser, der er fastsat i straffeloven, kræver forsæt.
- 20 I overensstemmelse med straffelovens artikel 255 straffes »den, der begår svig i forbindelse med fastsættelse og betaling af skattetilsvær for betydelige beløb« i henhold til de bestemmelser, der udtrykkeligt er fastsat i loven, med frihedsberøvelse fra et til seks år og en bøde på 2 000 bulgarske leva (BGN) (ca. 1 000 EUR).
- 21 I overensstemmelse med straffelovens artikel 321, stk. 2 og 3, sammenholdt med dennes artikel 94, nr. 20), straffes den, der deltager i en organiseret kriminel gruppe, som har til formål at opnå berigelse ved at begå lovovertrædelser, der kan straffes med »frihedsberøvelse« i tre år eller derover, med »frihedsberøvelse« på mellem tre og ti år. Det fremgår endvidere heraf, at denne handling kræver forsæt, og at den retsforfølges efter de almindelige regler.

Strafferetsplejeloven

- 22 Artikel 46, stk. 1, og artikel 80 i Nakazatelno-protsesualen kodeks (strafferetsplejeloven) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »strafferetsplejeloven«), bestemmer, at lovovertrædelser retsforfølges enten ex officio, dvs. at anklagemyndigheden fremsætter anklagen, eller ved anlæggelse af en civil straffesag. Næsten alle de overtrædelser, der er fastsat i straffeloven, retsforfølges ex officio.
- 23 Strafferetsplejelovens artikel 219, stk. 1, bestemmer, at »når der foreligger tilstrækkelige beviser for, at en bestemt person er skyldig i at have begået en strafbar handling, der retsforfølges ex officio«, sigtes denne person og underrettes herom. Den pågældende kan gøres til genstand for forskellige processuelle tvangsforanstaltninger, i hvilken forbindelse vedkommende har mulighed for at forsvare sig ved at give forklaringer eller fremlægge beviser.

Lov om beskyttelse af personoplysninger

- 24 I henhold til artikel 51 i zakon za zasjtjita na litjnite dannii (lov om beskyttelse af personoplysninger) (DV nr. 1 af 4.1.2002, herefter »databeskyttelsesloven«) er behandling af genetiske data og biometriske data med henblik på entydigt at identificere en fysisk person kun tilladt, hvis det er strengt nødvendigt, hvis den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder er

sikret på passende vis, og hvis behandlingen er hjemlet i EU-retten eller i bulgarsk ret. I tilfælde af, at denne behandling ikke er hjemlet i EU-retten eller bulgarsk ret, kan den kun tillades, hvis der foreligger vitale interesser, eller hvis dataene er blevet offentliggjort af den registrerede.

Lov om indenrigsministeriet

- 25 I henhold til artikel 6 i zakon sa Ministerstvo na vatresjnite raboti (lov om indenrigsministeriet) (DV nr. 53 af 27.6.2014, herefter »lov om indenrigsministeriet«) udfører indenrigsministeriet visse hovedaktiviteter, herunder aktiviteter i form af operationel eftersøgning og overvågning samt efterforskning af lovovertrædelser og efterretningsaktiviteter.
- 26 I henhold til artikel 18, stk. 1, i lov om indenrigsministeriet består efterretningsaktiviteterne i at indsamle, behandle, klassificere, opbevare og anvende oplysningerne. I henhold til denne lovs artikel 20, stk. 1, er efterretningsaktiviteterne baseret på oplysninger, der er optaget eller kan optages på lagringsmedier, som udarbejdes af indenrigsministeriet.
- 27 Artikel 25, stk. 1, i lov om indenrigsministeriet bemyndiger indenrigsministeriet til at behandle personoplysninger i forbindelse med udførelsen af dets aktiviteter. Henset til artikel 6 i lov om indenrigsministeriet følger det heraf, at indenrigsministeriet behandler personoplysninger med henblik på at udføre sine hovedaktiviteter, dvs. de aktiviteter, der består i operationel eftersøgning, overvågning og efterforskning af lovovertrædelser.
- 28 Artikel 25, stk. 3, i lov om indenrigsministeriet bestemmer, at behandlingen af personoplysninger skal ske i henhold til denne lov i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.
- 29 I henhold til artikel 25a, stk. 1, i lov om indenrigsministeriet er behandling af personoplysninger, der indeholder genetiske data og biometriske data, med henblik på entydigt at identificere en fysisk person, kun tilladt på de betingelser, der er fastsat i databeskyttelsesforordningens artikel 9 eller databeskyttelseslovens artikel 51.
- 30 Det fremgår af artikel 27 i lov om indenrigsministeriet, at data, der er registreret af politiet i henhold til denne lovs artikel 68, udelukkende må anvendes i forbindelse med beskyttelse af den nationale sikkerhed, bekæmpelse af kriminalitet og opretholdelse af den offentlige orden.
- 31 Artikel 68 i lov om indenrigsministeriet har følgende ordlyd:
- »1. Politimyndighederne foretager en politimæssig registrering af personer, der er sigtet for en forsætlig strafbar handling, der retsforfølges ex officio. [...]
 - 2. Den politimæssige registrering udgør en kategori af behandlingen af personoplysninger om de i stk. 1 omhandlede personer, der foretages i overensstemmelse med denne lov.
 - 3. Med henblik på den politimæssige registrering skal politimyndighederne:
 - 1) indsamle de i artikel 18 i [zakon za balgarskite litjni dokumenti (lov om bulgarske identitetspapirer)] omhandlede personoplysninger
 - 2) tage personernes fingeraftryk og fotografere dem
 - 3) foretage prøvetagning med henblik på fastlæggelse af personernes DNA-profil.

4. Der kræves ikke samtykke fra den berørte person i forbindelse med de i stk. 3, nr. 1), omhandlede handlinger.
5. De berørte personer har pligt til at samarbejde og ikke lægge hindringer i vejen for politimyndighedernes udførelse af de i stk. 3 omhandlede handlinger. Såfremt personen nægter at medvirke til de i stk. 3, nr. 2) og 3), omhandlede handlinger, udføres de ved tvang på grundlag af en dommerkendelse fra den kompetente ret i første instans, som den overtrædelse, som personen er sigtet for, og som retsforfølges ex officio, henhører under.

[...]«

Bekendtgørelse om gennemførelsesbestemmelser for politimæssig registrering

- 32 Naredba za reda za izvarsjvane i snemane na politsejska registratsia (bekendtgørelse om gennemførelsesbestemmelser for politimæssig registrering) (DV nr. 90 af 31.10.2014) i den affattelse, der finder anvendelse i hovedsagen (herefter »bekendtgørelsen«), der er vedtaget på grundlag af artikel 68, stk. 7, i lov om indenrigsministeriet, præciserer de nærmere regler for den politimæssige registrering, der er fastsat i denne artikel.
- 33 Det fremgår af bekendtgørelsens artikel 2, at formålene med den politimæssige registrering er beskyttelse af den nationale sikkerhed, bekæmpelse af kriminalitet og opretholdelse af den offentlige orden.
- 34 I henhold til bekendtgørelsens artikel 11, stk. 2, skal der til den person, som gøres til genstand for politimæssig registrering, udleveres en erklæring, som skal udfyldes, og hvori den pågældende kan tilkendegive, om vedkommende accepterer eller ikke accepterer foranstaltningerne i form af fotografering, optagelse af fingeraftryk og DNA-prøvetagning. I medfør af bekendtgørelsens artikel 11, stk. 4, fremsender politiet, såfremt den pågældende nægter at medvirke, en anmodning til den ret, der har kompetence til at anordne tvangsmæssig gennemførelse af disse foranstaltninger.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 35 De bulgarske myndigheder indledte en straffesag for svig i forbindelse med fastsættelse og betaling af skattetilsvær mod to handelsselskaber på grundlag af straffelovens artikel 255.
- 36 Ved kendelse afsagt den 1. marts 2021 i henhold til strafferetsplejelovens artikel 219, som blev forkyndt for V.S. den 15. marts 2021, blev V.S. sigtet. Den pågældende blev på grundlag af straffelovens artikel 321, stk. 3, nr. 2), sammenholdt med denne artikels stk. 2, foreholdt, at hun sammen med tre andre personer havde deltaget i en organiseret kriminel gruppe, der havde til formål at opnå berigelse, med henblik på i forening at begå lovovertrædelser som omhandlet i straffelovens artikel 255 på bulgarsk område.
- 37 Efter forkyndelsen af nævnte kendelse om sigtelse blev V.S. anmodet om at lade sig registrere af politiet. Hun udfyldte en erklæring, hvori hun oplyste at være blevet underrettet om, at der fandtes et retsgrundlag, der gjorde det muligt at foretage registreringen, og at hun havde nægtet, at der blev indsamlet og registreret billed- og fingeraftryksoplysninger om hende, og at der blev foretaget prøvetagning med henblik på fastlæggelse af hendes DNA-profil. Politiet foretog ikke denne indsamling og indbragte sagen for den forelæggende ret.

- 38 Det fremgår af politimyndighedernes anmodning til den forelæggende ret, at der er blevet indsamlet tilstrækkelige beviser for de sigtedes skyld i forbindelse med den pågældende straffesag, herunder for så vidt angår V.S. Det præciseres heri, at V.S. officielt retsforfølges for at have begået en overtrædelse som omhandlet i straffelovens artikel 321, stk. 3, nr. 2), sammenholdt med denne artikels stk. 2, og at hun har nægtet, at der indsamles og registreres billed- og fingeraftryksoplysninger om hende, og at der foretages prøvetagning med henblik på fastlæggelse af hendes DNA-profil, idet der er henvist til retsgrundlaget for indsamling af disse oplysninger. Endelig er den forelæggende ret i denne anmodning blevet anmodet om at give tilladelse til, at der foretages tvangsmæssig gennemførelse af denne indsamling. Anmodningen er kun vedlagt kopi af kendelsen om sigtelse af V.S. og af den erklæring, hvorved hun har nægtet at give sit samtykke til den politimæssige registrering.
- 39 Den forelæggende ret er i tvivl om, hvorvidt de retsforskrifter og administrative bestemmelser i bulgarsk ret, der finder anvendelse på den politimæssige registrering, er forenelige med EU-retten.
- 40 For det første har den forelæggende ret anført, at bestemmelserne i artikel 25, stk. 3, og artikel 25a i lov om indenrigsministeriet henviser til databeskyttelsesforordningen og ikke til direktiv 2016/680. Den forelæggende ret har imidlertid fremhævet, at selv om denne forordning i henhold til dens artikel 2, stk. 2, litra d), ikke finder anvendelse på behandling af personoplysninger, som foretages af kompetente organer med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger, er en sådan behandling omfattet af dette direktivs artikel 1, stk. 1. Den forelæggende ret har endvidere anført, at den nævnte forordnings artikel 9 udtrykkeligt forbyder behandling af genetiske og biometriske data, og at bekæmpelse af kriminalitet ikke er nævnt blandt de undtagelser fra dette forbud, der er fastsat i denne artikels stk. 2. Endelig har denne ret tilføjet, at databeskyttelseslovens artikel 51 ikke i sig selv kan begrunde, at behandlingen af biometriske og genetiske data er lovlig, idet denne behandling skal være fastsat i EU-retten eller i national ret.
- 41 Henset til disse forhold er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt det på trods af henvisningen til databeskyttelsesforordningens artikel 9 er muligt at lægge til grund, at behandlingen af genetiske og biometriske data i straffesager er tilladt i henhold til national ret i lyset af den omstændighed, at en sådan behandling i henhold til artikel 10 i direktiv 2016/680 klart er tilladt, selv om sidstnævnte artikel ikke er nævnt i de relevante bestemmelser i lov om indenrigsministeriet.
- 42 For det andet ønsker den forelæggende ret for det tilfælde, at det fastslås, at artikel 10 i direktiv 2016/680 er blevet korrekt gennemført i national ret, eller at der i national ret findes en gyldig hjemmel til at behandle biometriske og genetiske data, oplyst, om kravet i dette direktivs artikel 10, litra a), hvorefter en sådan behandling skal være hjemlet i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, er opfyldt, når der foreligger en modsætning mellem de anvendelige nationale bestemmelser.
- 43 Den forelæggende ret er nemlig af den opfattelse, at der foreligger en modsætning mellem artikel 25a i lov om indenrigsministeriet, som under henvisning til databeskyttelsesforordningens artikel 9 ikke synes at tillade indsamling af biometriske og genetiske data, og artikel 68 i lov om indenrigsministeriet, som utvivlsomt tillader dette.
- 44 For det tredje har den forelæggende ret anført, at det i henhold til strafferetsplejelovens artikel 219, stk. 1, er nødvendigt at indsamle tilstrækkelige beviser for, at en bestemt person er skyldig, for at der kan rejses sigtelse mod den pågældende. I denne henseende ønsker den forelæggende ret oplyst, om det kriterium, der er fastsat i denne bestemmelse, svarer til kriteriet i

artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680, som vedrører de personer, om hvem »der er væsentlig grund til at tro, at de har begået [...] en strafbar handling«. Den forelæggende ret er snarere af den opfattelse, at det med henblik på behandlingen af biometriske og genetiske data er nødvendigt at indsamle beviser, der er mere overbevisende end dem, der i henhold til strafferetsplejeloven er nødvendige for, at en person kan sigtes, idet denne sigtelse tjener til at informere personen om mistanken mod denne og om muligheden for et forsvar.

- 45 Den forelæggende ret har endvidere konstateret, at artikel 68 i lov om indenrigsministeriet ikke i forbindelse med proceduren for tvangsmæssig gennemførelse af den politimæssige registrering kræver, at den udøver nogen form for kontrol af, om der findes væsentlige grunde i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680. Tværtimod er det i henhold til denne artikel i lov om indenrigsministeriet tilstrækkeligt, at retten fastslår, at personen er blevet sigtet for en forsætlig lovovertrædelse, der retsforfølges ex officio. Den forelæggende ret har således ikke kompetence til at vurdere, om der findes tilstrækkelige eller vægtige beviser til støtte for denne sigtelse, og kan i øvrigt ikke i praksis foretage en sådan vurdering, for så vidt som den ikke har adgang til sagsakterne, men kun til kopier af kendelsen om sigtelse og erklæringen om nægtelse af at give politiet mulighed for at indsamle oplysninger. Den forelæggende ret er derfor i tvivl om, hvorvidt den person, der har nægtet at give politiet adgang til billed- og fingeraftryksoplysninger samt til genetiske data om den pågældende, under disse omstændigheder kan påberåbe sig retten til effektiv domstolsbeskyttelse og overholdelse af retten til uskyldsformodning, som er sikret ved henholdsvis chartrets artikel 47 og 48.
- 46 For det fjerde har den forelæggende ret af artikel 4, stk. 1, litra b) og c), artikel 8, stk. 1 og 2, og artikel 10 i direktiv 2016/680 udledt, at national ret giver de kompetente myndigheder en vis skønsbeføjelse, når de indsamler biometriske og genetiske data ved fotografering, optagelse af fingeraftryk og DNA-prøvetagning. Ifølge den forelæggende ret bør denne skønsbeføjelse både vedrøre spørgsmålet om, hvorvidt indsamlingen skal finde sted, og spørgsmålet om, hvorvidt den skal omfatte alle de kategorier af data, der er nævnt ovenfor. Endelig er den forelæggende ret af den opfattelse, at det af kravet om, at behandling kun tillades, når det er »strengt nødvendigt«, som nævnt i dette direktivs artikel 10, må udledes, at tilladelsen til indsamling af sådanne oplysninger kun kan finde sted, når der findes en passende begrundelse for dens nødvendighed.
- 47 Den forelæggende ret har anført, at den politimæssige registrering imidlertid finder ubetinget anvendelse på alle personer, der er sigtet for forsætlige strafbare handlinger, der retsforfølges ex officio, og på de tre kategorier af personoplysninger, der er nævnt i denne artikel, nemlig kartoteksfotografier, digitale fingeraftryk og DNA-prøvninger.
- 48 Den forelæggende ret har desuden anført, at lov om indenrigsministeriet kun nævner formålene med en sådan behandling af personoplysninger, nemlig at udføre efterforskningsaktivitet, herunder med henblik på at beskytte den nationale sikkerhed, at bekæmpe kriminalitet og at opretholde den offentlige orden. Den nationale lovgivning kræver derimod ikke, at det konstateres, at det konkret er nødvendigt at foretage indsamling af biometriske og genetiske data, og at det vurderes, om alle disse oplysninger eller blot en del heraf er tilstrækkelige.
- 49 Den forelæggende ret er derfor i tvivl om, hvorvidt den betingelse, der er fastsat i national ret, for at tillade politimæssig registrering, hvorefter den pågældende person skal være sigtet for en forsætlig lovovertrædelse, der retsforfølges ex officio, er tilstrækkelig til at opfylde kravene i artikel 4, stk. 1, litra a) og c), artikel 8, stk. 1 og 2, og artikel 10 i direktiv 2016/680.

- 50 På denne baggrund har Spetsializiran nakazatelen sad (særlig domstol i straffesager, Bulgarien) besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Gennemføres artikel 10 i direktiv 2016/680 korrekt, idet der i den nationale lov – artikel 25, stk. 3, og artikel 25a i [lov om indenrigsministeriet] – henvises til den lignende bestemmelse i [databeskyttelsesforordningens] artikel 9 [...]?
 - 2) Er betingelsen i artikel 10, litra a), i direktiv 2016/680, sammenholdt med chartrets artikel 52 og artikel 3 og 8, om, at en begrænsning i den personlige integritet og i beskyttelsen af personoplysninger skal være hjemlet i lovgivning, opfyldt, når der findes indbyrdes modstridende nationale retsfor skrifter vedrørende behandlingen af genetiske og biometriske data med henblik på politimæssig registrering?
 - 3) Er en national lov – artikel 68, stk. 4, i lov om indenrigsministeriet – hvorefter retten er forpligtet til at træffe afgørelse om obligatorisk indsamling af personoplysninger (optagelse af kartoteks fotografier og fingeraftryk, prøvetagning med henblik på at lave en DNA-profil), når en person, som er sigtet for at have begået en forsætlig strafbar handling, nægter at medvirke frivilligt til indsamlingen af disse personoplysninger, uden at retten kan vurdere, om der er væsentlig grund til at tro, at personen har begået den strafbare handling, som vedkommende er sigtet for, forenelig med artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680, sammenholdt med chartrets artikel 48?
 - 4) Er en national lov – artikel 68, stk. 1-3, i lov om indenrigsministeriet – hvorefter optagelse af kartoteks fotografier og fingeraftryk og prøvetagning med henblik på at lave en DNA-profil skal foretages for alle personer, som er sigtet for at have begået en forsætlig strafbar handling, forenelig med artikel 10, artikel 4, stk. 1, litra a) og c), og artikel 8, stk. 1 og 2, i direktiv 2016/680?»
- 51 Ved skrivelse af 5. august 2022 meddelte Sofijski gradski sad (byretten i Sofia, Bulgarien) Domstolen, at Spetsializiran nakazatelen sad (særlig domstol i straffesager) som følge af en lovændring, der trådte i kraft den 27. juli 2022, er blevet nedlagt, og at visse straffesager, som var blevet indbragt for sidstnævnte domstol, herunder hovedsagen, fra og med denne dato er blevet overført til Sofijski gradski sad (byretten i Sofia).

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første og det andet spørgsmål

- 52 Med det første og det andet spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 10, litra a), i direktiv 2016/680, sammenholdt med chartrets artikel 3, 8 og 52, skal fortolkes således, at disse politimyndigheders indsamling af biometriske og genetiske data i forbindelse med efterforskningsaktiviteter, der udføres med henblik på at bekæmpe kriminalitet og opretholde den offentlige orden, er hjemlet i en medlemsstats nationale ret som omhandlet i artikel 10, litra a), i direktiv 2016/680, når de nationale bestemmelser, der udgør retsgrundlaget for denne tilladelse, for det første henviser til databeskyttelsesforordningens artikel 9 og samtidig gengiver indholdet af den nævnte artikel 10 i direktiv 2016/680 og for det andet synes at fastsætte modstridende krav med hensyn til, i hvilke tilfælde en sådan indsamling er lovlig.

Formaliteten

- 53 Kommissionen har i sit skriftlige indlæg rejst tvivl om, hvorvidt det første og det andet spørgsmål kan antages til realitetsbehandling, med den begrundelse, at den forelæggende ret dels alene ønsker oplyst, om artikel 10 i direktiv 2016/680 faktisk er blevet gennemført i den nationale lovgivning, uden at rejse tvivl eller stille spørgsmål med hensyn til den nøjagtige betydning af denne artikel, dels ikke har redegjort for grundene til, at den har rejst spørgsmål om fortolkningen eller gyldigheden af de omhandlede EU-retlige bestemmelser, hvilket er i strid med artikel 94 i Domstolens procesreglement.
- 54 Det skal i denne henseende bemærkes, at det af Domstolens faste praksis fremgår, at det udelukkende tilkommer den nationale ret, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retlige afgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen eller gyldigheden af en EU-retlig regel, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse. Heraf følger, at der foreligger en formodning for, at spørgsmål, som er forelagt af de nationale retter, er relevante. Domstolen kan kun afslå at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national ret, såfremt det fremgår, at den ønskede fortolkning savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, såfremt problemet er af hypotetisk karakter, eller såfremt Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af disse spørgsmål (dom af 20.10.2022, Digi, C-77/21, EU:C:2022:805, præmis 17 og den deri nævnte retspraksis).
- 55 Med henblik på at gøre det muligt for Domstolen at give en fortolkning af EU-retten, som den nationale ret kan bruge, skal anmodningen om præjudiciel afgørelse i henhold til procesreglementets artikel 94, litra c), i denne henseende indeholde en redegørelse for grundene til, at den forelæggende ret finder, at der er tvivl om fortolkningen eller gyldigheden af visse EU-retlige bestemmelser samt af sammenhængen mellem disse bestemmelser og den nationale lovgivning, som finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (jf. i denne retning dom af 2.7.2015, Gullotta og Farmacia di Gullotta Davide & C., C-497/12, EU:C:2015:436, præmis 17 og den deri nævnte retspraksis).
- 56 Hvad angår det første og det andet spørgsmål fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at den forelæggende ret inden for rammerne af hovedsagen er i tvivl om, hvorvidt betingelsen i artikel 10, litra a), i direktiv 2016/680, hvorefter den behandling af genetiske og biometriske data, der er omhandlet i denne artikel, skal være hjemlet i EU-retten eller i medlemsstaternes nationale ret, er opfyldt for så vidt angår den i denne sag omhandlede politimæssige registrering.
- 57 Som den forelæggende ret nærmere bestemt har anført i denne anmodning, er det i denne sammenhæng, at den har anmodet Domstolen om retningslinjer for fortolkningen af denne betingelse. Dels ønsker den forelæggende ret med det første spørgsmål oplyst, om denne artikel 10 kan anses for at være korrekt gennemført ved en national bestemmelse, der udelukkende henviser til databeskyttelsesforordningens artikel 9, men hvis ordlyd svarer til ordlyden af den nævnte artikel 10. Dels ønsker den forelæggende ret, såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, med det andet spørgsmål oplyst, om indsamling af genetiske og biometriske data med henblik på politimæssig registrering kan anses for at være »hjemlet i medlemsstaternes nationale ret« som omhandlet i samme artikels litra a), dvs. »fastlagt i

lovgivningen« som omhandlet i chartrets artikel 52, stk. 1, når de bestemmelser i national ret, der udgør retsgrundlaget for denne behandling, synes at fastsætte modstridende regler for så vidt angår lovligheden af en sådan behandling.

- 58 Den forelæggende ret har følgelig i anmodningen om præjudiciel afgørelse klart angivet, hvilke EU-retlige bestemmelser der finder anvendelse, de spørgsmål, der er opstået for så vidt angår fortolkningen heraf, og de grunde, der har givet den anledning til at forelægge Domstolen det første og det andet spørgsmål. Det fremgår desuden klart af denne anmodning, at fortolkningen af de nævnte bestemmelser har forbindelse med hovedsagens genstand, eftersom den konstatering, som den forelæggende ret under hensyn til Domstolens præciseringer eventuelt måtte foretage af, at de omhandlede bestemmelser i national ret ikke opfylder betingelsen i artikel 10, litra a), i direktiv 2016/680, kan indebære, at den forelæggende ret må nægte at imødekomme den anmodning, som er blevet indgivet af politimyndighederne, om at anordne tvangsmæssig indsamling og registrering af biometriske og genetiske data hos V.S.
- 59 Det følger heraf, at det første og det andet spørgsmål skal antages til realitetsbehandling.

Realiteten

- 60 Indledningsvis bemærkes, at selv om der i det andet spørgsmål henvises til chartrets artikel 3, 8 og 52, fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at den forelæggende rets spørgsmål kun vedrører den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivnings overholdelse af kravet i sidstnævnte artikels stk. 1 om, at enhver begrænsning i udøvelsen af de rettigheder og friheder, der anerkendes ved chartret, skal være fastlagt i lovgivningen. Følgelig skal det første og det andet spørgsmål alene undersøges i lyset af chartrets artikel 52.
- 61 Det skal for det første bemærkes, at i lyset af 19. betragtning til databeskyttelsesforordningen og 9.-12. betragtning til direktiv 2016/680 samt i henhold til dette direktivs artikel 2, stk. 1, og artikel 9, stk. 1 og 2, alt efter om en behandling af personoplysninger, der foretages af en »kompetent myndighed« som omhandlet i dette direktivs artikel 3, [nr. 7)], er omfattet af de formål, der er nævnt i dette direktivs artikel 1, stk. 1, om at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger, herunder beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed, eller andre end de her nævnte formål, kan denne behandling være omfattet enten af anvendelsesområdet for de særlige regler i dette direktiv eller anvendelsesområdet for de generelle regler i denne forordning, dog bortset fra de undtagelser til disse anvendelsesområder, som udtømmende er opregnet i samme direktivs artikel 2, stk. 3, og den nævnte forordnings artikel 2, stk. 2.
- 62 Det skal navnlig bemærkes, at databeskyttelsesforordningens artikel 9 og artikel 10 i direktiv 2016/680 begge indeholder bestemmelser, der regulerer behandlingen af særlige kategorier af personoplysninger, som anses for følsomme oplysninger, herunder genetiske og biometriske data.
- 63 I denne henseende bestemmer artikel 10 i direktiv 2016/680, at behandlingen af disse følsomme oplysninger »kun [må] tillades, når det er strengt nødvendigt, forudsat at behandlingen er omfattet af de fornødne garantier for den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder« og kun i tre tilfælde, herunder bl.a. i henhold til denne artikels litra a), hvis behandlingen er hjemlet i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret. Derimod indeholder databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, et principielt forbud mod behandling af de nævnte følsomme oplysninger samt en liste over de tilfælde, som er opregnet i denne artikels stk. 2, hvori der kan gøres undtagelse fra dette forbud, idet denne liste ikke nævner situationer, som indebærer

behandling af oplysninger med henblik på formål, der svarer til de situationer, som fremgår af det nævnte direktivs artikel 1, stk. 1, og som opfylder kravet i dette direktivs artikel 10, litra a). Det følger heraf, at selv om en behandling af biometriske og genetiske data, der foretages af de kompetente myndigheder med henblik på formål, som er omfattet af direktiv 2016/680, kan være hjemlet, for så vidt som den i overensstemmelse med kravene i dette direktivs artikel 10 er strengt nødvendigt, er omfattet af passende garantier og er hjemlet i EU-retten eller i medlemsstaternes nationale ret, er det ikke nødvendigvis tilfældet for en behandling af disse samme data, når de er omfattet af anvendelsesområdet for databeskyttelsesforordningen.

- 64 For det andet skal rækkevidden af kravet i artikel 10, litra a), i direktiv 2016/680, hvorefter behandlingen af personoplysninger skal være »hjemlet i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret«, fastlægges i lyset af det krav, der er fastsat i chartrets artikel 52, stk. 1, hvorefter enhver begrænsning i udøvelsen af en grundlæggende rettighed skal være »fastlagt i lovgivningen«.
- 65 I denne henseende fremgår det af Domstolens praksis, at dette krav indebærer, at det retsgrundlag, der fastsætter en sådan begrænsning, definerer dens rækkevidde klart og præcist (jf. i denne retning dom af 6.10.2020, *État luxembourgeois* (Ret til at anlægge søgsmål til prøvelse af en anmodning om oplysninger på skatteområdet), C-245/19 og C-246/19, EU:C:2020:795, præmis 76 og den deri nævnte retspraksis).
- 66 Det følger desuden af den retspraksis, der er nævnt i denne doms foregående præmis, at der ikke må herske tvivl om de EU-retlige bestemmelser, hvorefter national ret kan tillade en behandling af biometriske og genetiske data som den i hovedsagen omhandlede og med hensyn til de betingelser, der finder anvendelse på denne tilladelse. De berørte personer og de kompetente retter skal nemlig være i stand til præcist at kunne fastlægge navnlig de betingelser, hvorunder behandlingen kan finde sted, samt de formål, som den lovligt kan opfylde. De bestemmelser i databeskyttelsesforordningen og direktivet, som finder anvendelse på disse krav, kan imidlertid være forskellige.
- 67 Mens den nationale lovgiver inden for rammerne af det samme lovgivningsinstrument har mulighed for at fastsætte regler om behandling af personoplysninger med henblik på de formål, der henhører under direktiv 2016/680, og med henblik på de andre formål, der henhører under databeskyttelsesforordningen, er den til gengæld forpligtet til i overensstemmelse med de krav, der er anført i denne doms foregående præmis, at sikre sig, at der ikke er tvivl om, hvorvidt den ene eller den anden af disse to EU-retsakter finder anvendelse på indsamlingen af biometriske og genetiske data.
- 68 Hvad for det tredje angår den forelæggende rets spørgsmål om en eventuel ukorrekt gennemførelse af direktiv 2016/680 skal der sondres mellem de bestemmelser i national ret, der sikrer gennemførelsen af dette direktiv, navnlig dets artikel 10, og de bestemmelser, hvorefter behandling af data, der tilhører de særlige kategorier som omhandlet i denne artikel, bl.a. biometriske og genetiske data, kan tillades, således som det fremgår af denne artikel 10, litra a).
- 69 I denne henseende bemærkes, at selv om direktiv 2016/680, således som det fremgår af dette direktivs artikel 63, stk. 1, andet afsnit, udtrykkeligt fastsætter en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre, at de nødvendige bestemmelser til gennemførelse af direktivet indeholder en henvisning hertil, eller at bestemmelserne ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning, hvilket under alle omstændigheder indebærer, at der skal vedtages en positiv foranstaltning til gennemførelse af det nævnte direktiv (jf. i denne retning dom af 25.2.2021,

Kommissionen mod Spanien (Direktivet om personoplysninger – det strafferetlige område), C-658/19, EU:C:2021:138, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis), kræver dette direktiv ikke, at de bestemmelser i national ret, som tillader behandling af oplysninger, der er omfattet af samme direktivs anvendelsesområde, indeholder en sådan henvisning. Artikel 63, stk. 4, i direktiv 2016/680 bestemmer således blot, at medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af direktivet.

- 70 Endelig skal det bemærkes, at når et direktiv er blevet korrekt gennemført, får det retsvirkninger i forhold til private via de gennemførelsesforanstaltninger, som træffes af vedkommende medlemsstat (jf. i denne retning dom af 15.5.1986, Johnston, 222/84, EU:C:1986:206, præmis 51), i modsætning til en forordning, hvis bestemmelser i almindelighed har umiddelbar virkning i de nationale retsordener, uden at det er nødvendigt for de nationale myndigheder at træffe gennemførelsesforanstaltninger (jf. i denne retning dom af 7.4.2022, IFAP, C-447/20 og C-448/20, EU:C:2022:265, præmis 88 og den deri nævnte retspraksis). Det følger heraf, at når den nationale lovgiver fastsætter bestemmelser om, at de kompetente myndigheder kan foretage behandling af biometriske og genetiske data som omhandlet i artikel 3, nr. 7), i direktiv 2016/680, som enten kan være omfattet af dette direktivs eller af databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde, kan denne lovgiver af klarheds- og præcisionshensyn udtrykkeligt henvise dels til de bestemmelser i national ret, der sikrer gennemførelsen af dette direktivs artikel 10, dels til denne forordnings artikel 9. Derimod indebærer kravet om klarhed og præcision ikke, at der desuden skal henvises til det nævnte direktiv.
- 71 For det fjerde skal det bemærkes, at den forpligtelse, som påhviler en medlemsstat, til at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at nå det ved et direktiv foreskrevne resultat som fastsat i artikel 288, stk. 3, TEUF, påhviler alle medlemsstaternes myndigheder, herunder også domstolene inden for rammerne af deres kompetence. Det følger heraf, at det påhviler de nationale domstole ved anvendelsen af nationale retsfor skrifter i videst muligt omfang at fortolke dem i lyset af det pågældende direktivs ordlyd og formål, for at det med direktivet tilsigtede resultat fremkaldes (jf. i denne retning dom af 7.11.2019, Profi Credit Polska, C-419/18 og C-483/18, EU:C:2019:930, præmis 73 og 75 og den deri nævnte retspraksis).
- 72 Når der foreligger en åbenbar modstrid som den, der er beskrevet af den forelæggende ret i forbindelse med det andet spørgsmål, mellem på den ene side bestemmelser i en national lovgivning, der synes at udelukke, at de kompetente myndigheder kan foretage behandling af genetiske og biometriske data med henblik på formål, der er omfattet af direktiv 2016/680, og på den anden side andre bestemmelser i denne lovgivning, der tillader en sådan behandling, er denne ret følgelig forpligtet til at fortolke disse bestemmelser på en sådan måde, at dette direktivs effektive virkning bevares. Navnlig når den konstaterer, at der findes bestemmelser, som opfylder det i det nævnte direktivs artikel 10, litra a), omhandlede krav, tilkommer det den at efterprøve, om disse bestemmelser reelt ikke har et andet anvendelsesområde end de bestemmelser, som de synes at være i modstrid med.
- 73 I denne henseende skal det navnlig fremhæves, at artikel 9, stk. 2, i direktiv 2016/680 ikke udelukker, at de kompetente myndigheder kan foretage behandling af biometriske og genetiske data som omhandlet i dette direktivs artikel 3, nr. 7), i forbindelse med andre opgaver end dem, der udføres med henblik på de formål, som er nævnt i direktivets artikel 1, stk. 1. På samme måde, således som det fremgår af denne doms præmis 63, indeholder databeskyttelsesforordningens artikel 9, der finder anvendelse på behandlingen af disse data, for så vidt som denne ikke er omfattet af de undtagelser, der udtømmende er opregnet i denne forordnings artikel 2, stk. 2, endvidere ikke et fuldstændigt forbud, forudsat at denne behandling

svarer til en af de situationer, der er anført i den nævnte forordnings artikel 9, stk. 2. Under disse omstændigheder tilkommer det den forelæggende ret at efterprøve, om henvisningen til databeskyttelsesforordningen i disse nationale bestemmelser reelt ikke vedrører de behandlinger, som de kompetente myndigheder foretager med henblik på andre formål end dem, der er omfattet af direktiv 2016/680, således at de nævnte bestemmelser ikke er i strid med de bestemmelser, som i overensstemmelse med dette direktivs artikel 10, litra a), foreskriver, at behandling af sådanne oplysninger skal ske til formål, der er omfattet af det nævnte direktiv.

- 74 I det foreliggende tilfælde fremgår det for det første af forelæggelsesafgørelsen, at de bestemmelser i national ret, der ligger til grund for den forelæggende rets spørgsmål, er materielle bestemmelser, som regulerer indenrigsministeriets aktiviteter. Den første af disse bestemmelser fastsætter, at ministeriets behandling af personoplysninger sker i henhold til denne lov i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og den nationale retsakt, der gennemfører direktiv 2016/680, og den anden af disse bestemmelser fastsætter, at behandling af personoplysninger, der indeholder genetiske data og biometriske data med henblik på entydigt at identificere en fysisk person, kun er tilladt på de betingelser, der er fastsat i den nævnte forordnings artikel 9 eller i den nationale lovgivning, som gennemfører det nævnte direktivs artikel 10. For det andet fremgår det ligeledes af denne afgørelse, at den materielle bestemmelse, som tilvejebringer et udtrykkeligt retsgrundlag for indsamling af biometriske og genetiske data i forbindelse med den politimæssige registrering, udelukkende opfylder formål, der består i at beskytte den nationale sikkerhed, at bekæmpe kriminalitet og at opretholde den offentlige orden.
- 75 Det tilkommer følgelig den forelæggende ret at efterprøve, om den dobbelte henvisning til databeskyttelsesforordningens artikel 9 og til den bestemmelse i national ret, der gennemfører den nævnte artikel 10, kan begrundes med den omstændighed, at anvendelsesområdet for den materielle bestemmelse, der indeholder en sådan dobbelt henvisning, omfatter samtlige de aktiviteter, som indenrigsministeriets tjenestegrene udfører, og som ifølge den bulgarske regerings oplysninger omfatter såvel de aktiviteter, der er omhandlet i det nævnte direktivs artikel 1, stk. 1, som andre aktiviteter, der kan være omfattet af den nævnte forordning. Det tilkommer endvidere den forelæggende ret at sikre sig, at alle relevante bestemmelser i national ret, navnlig hvad angår den materielle bestemmelse, der udgør retsgrundlaget for indsamling af biometriske og genetiske data i forbindelse med den politimæssige registrering, i overensstemmelse med EU-retten kan fortolkes således, at det af disse bestemmelser på en tilstrækkelig klar, præcis og utvetydig måde fremgår, i hvilke tilfælde de nationale retsregler, der gennemfører det omhandlede direktiv, finder anvendelse, og i hvilke tilfælde det er databeskyttelsesforordningens bestemmelser, der er relevante.
- 76 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første og det andet spørgsmål besvares med, at artikel 10, litra a), i direktiv 2016/680, sammenholdt med chartrets artikel 52, skal fortolkes således, at den behandling af biometriske og genetiske data, som politimyndighederne i forbindelse med efterforskningsaktiviteter foretager med henblik på at bekæmpe kriminalitet og opretholde den offentlige orden, er hjemlet i en medlemsstats nationale ret som omhandlet i dette direktivs artikel 10, litra a), når lovgivningen i denne medlemsstat indeholder et retsgrundlag, som er tilstrækkeligt klart og præcist til at tillade den nævnte behandling. Den omstændighed, at den nationale retsakt, der indeholder et sådant retsgrundlag, i øvrigt henviser til databeskyttelsesforordningen og ikke til direktiv 2016/680, kan ikke i sig selv rejse tvivl om, hvorvidt der foreligger en sådan tilladelse, for så vidt som det på en tilstrækkelig klar, præcis og utvetydig måde fremgår af fortolkningen af samtlige gældende bestemmelser i national ret, at den omhandlede behandling af biometriske og genetiske data er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde og ikke af denne forordning.

Det tredje spørgsmål

- 77 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680 samt chartrets artikel 47 og 48 skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, hvorefter den kompetente straffedomstol i tilfælde af, at den person, der er sigtet for at have begået en forsætlig lovovertrædelse, der retsforfølges ex officio, nægter at medvirke frivilligt til indsamling og registrering af biometriske og genetiske data om den pågældende, er forpligtet til at anordne den tvangsmæssige gennemførelse af denne indsamling uden at have mulighed for at foretage en vurdering af, om der foreligger alvorlige grunde til at antage, at den pågældende har begået den lovovertrædelse, som vedkommende er sigtet for.
- 78 Indledningsvis bemærkes, at dette spørgsmål er forelagt af den forelæggende ret i forbindelse med en straffesag, der indebærer anvendelse af en national bestemmelse, hvorefter den ret, der i tilfælde af, at den berørte person nægter at medvirke til, at biometriske og genetiske data om den pågældende indsamles og registreres med henblik på formål, der er omfattet af artikel 1, stk. 1, i direktiv 2016/680, har beføjelse til at tillade denne indsamling. Samme bestemmelse i national ret finder i øvrigt anvendelse på oplysninger om de personer, der sigtes for at have begået forsætlige lovovertrædelser, der retsforfølges ex officio. Ifølge den forelæggende rets oplysninger kræver langt størstedelen af de lovovertrædelser, der er fastsat i straffeloven, forsæt, og de retsforfølges stort set alle ex officio. I henhold til de bulgarske strafferetsplejebestemmelser sigtes en person, når der foreligger tilstrækkelige beviser for, at denne person er skyldig i at have begået en lovovertrædelse, der retsforfølges ex officio.
- 79 Ifølge de præciseringer, som den bulgarske regering er fremkommet med i forbindelse med skriftlige svar på de af Domstolen stillede spørgsmål, fremgår det i øvrigt af de bulgarske strafferetsplejebestemmelser, at der på et hvilket som helst tidspunkt under den indledende procedure, som udgør den første fase i straffesagen, hvorunder der gennemføres efterforskningsskridt og indsamles bevismateriale, kan rejses sigtelse og under alle omstændigheder inden efterforskningens afslutning. Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, og som den bulgarske regering ligeledes har præciseret, kan den pågældende person, efter at der er rejst sigtelse, fremlægge oplysninger til sit forsvar, navnlig i forbindelse med den fase, hvor der gives underretning om de elementer, der indgår i efterforskningen, idet denne fase finder sted efter afslutningen af efterforskningen.
- 80 Den forelæggende ret har imidlertid anført, at den omhandlede nationale lovgivning ikke tillægger den ret, som tillader indsamling og registrering af biometriske og genetiske data om den sigtede, kompetence til at vurdere de beviser, som denne sigtelse er baseret på, hvilket tilkommer de myndigheder, der har ansvaret for efterforskningen. Den forelæggende ret har desuden præciseret, at denne ret udelukkende tager stilling til denne anmodning om tilladelse på grundlag af en kopi af kendelsen om sigtelse og den erklæring, hvorved den pågældende person nægter at medvirke til indsamlingen af disse oplysninger.
- 81 I denne sammenhæng skal det fastslås, at den forelæggende rets tredje spørgsmål, således som den bulgarske regering og Kommissionen har anført, indeholder tre led. For det første ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680, der henviser til den kategori af personer, for hvilke der er alvorlig grund til at tro, at de har begået eller vil begå en strafbar handling, er til hinder for en national lovgivning, hvorefter der skal ske tvangsmæssig indsamling og registrering af biometriske og genetiske data vedrørende en fysisk person, i forhold til hvilken der foreligger tilstrækkelige beviser for, at vedkommende har begået en forsætlig lovovertrædelse,

som retsforfølges ex officio i medfør af national ret, og som i henhold til national ret gør det muligt at rejse sigtelse mod vedkommende. For det andet ønsker den oplyst, om den ret, der skal træffe afgørelse om den tvangsmæssige gennemførelse af en sådan indsamling, henset til grænserne for den skønsmæssige, der tilkommer denne ret, er i stand til at sikre den pågældende person en effektiv domstolsbeskyttelse i overensstemmelse med chartrets artikel 47. For det tredje ønsker den oplyst, om overholdelsen af retten til uskyldsformodning som omhandlet i chartrets artikel 48 til trods for disse begrænsninger kan sikres.

Rækkevidden af artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680

- 82 Artikel 6 i direktiv 2016/680 forpligter medlemsstaterne til at fastsætte, at den dataansvarlige, »hvor det er relevant og så vidt muligt«, klart sonderer mellem personoplysninger om forskellige kategorier af registrerede såsom dem, der er nævnt i denne artikels litra a)-d), dvs. henholdsvis personer, om hvem der er væsentlig grund til at tro, at de har begået eller vil begå en strafbar handling, personer, der er dømt for en strafbar handling, ofre for en strafbar handling eller personer, om hvem visse faktiske omstændigheder giver anledning til at tro, at de kunne blive offer for en strafbar handling, og endelig de andre parter i forbindelse med en strafbar handling, såsom personer, der kan blive indkaldt som vidner i efterforskninger i forbindelse med straffbare handlinger eller i efterfølgende straffesager, personer, der kan tilvejebringe oplysninger om straffbare handlinger, eller kontakt- eller ledsagepersoner for en af de i litra a) og b) omhandlede personer.
- 83 Medlemsstaterne skal således sikre, at der foretages en klar sondering mellem oplysningerne om de forskellige kategorier af registrerede, således at den samme grad af indgreb i de registreredes grundlæggende ret til beskyttelse af personoplysninger, ikke rammer dem forskelligt, uanset hvilken kategori de tilhører, således som generaladvokaten har fremhævet i punkt 27 i forslaget til afgørelse. I denne henseende svarer den personkategori, der er defineret i artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680, således som det fremgår af 31. betragtning til dette direktiv, til kategorien af personer, der er mistænkt for at have begået en strafbar handling.
- 84 Det fremgår imidlertid af ordlyden af artikel 6 i direktiv 2016/680, at den forpligtelse, som denne bestemmelse pålægger medlemsstaterne, ikke er absolut. For det første fremgår det nemlig af udtrykket »hvor det er relevant og så vidt muligt«, at det tilkommer den dataansvarlige i hvert enkelt tilfælde at afgøre, om der kan foretages en klar sondering mellem personoplysninger om de forskellige kategorier af registrerede. For det andet angiver udtrykket »såsom« i denne artikel, at de kategorier af personer, der er opregnet heri, ikke er udtømmende.
- 85 Det skal i øvrigt bemærkes, at den omstændighed, at der foreligger et tilstrækkeligt antal beviser for, at en person er skyldig, i princippet udgør en væsentlig grund til at tro, at den pågældende har begået den omhandlede lovovertrædelse. En national lovgivning, hvorefter der skal ske indsamling og registrering af fysiske personers biometriske og genetiske data, når der foreligger tilstrækkelige beviser for, at den registrerede er skyldig i at have begået en strafbar handling, forekommer således at være i overensstemmelse med formålet med artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680.
- 86 Det følger af det ovenstående, at artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680 ikke er til hinder for en national lovgivning, hvorefter der skal ske tvangsmæssig indsamling og registrering af biometriske og genetiske data vedrørende en fysisk person, i forhold til hvilken der foreligger

tilstrækkelige beviser for, at vedkommende er skyldig i at have begået en forsætlig lovovertrædelse, som retsforfølges ex officio, og over for hvem der for dette forhold er blevet rejst sigtelse.

Overholdelse af retten til effektiv domstolsbeskyttelse

- 87 Det skal først bemærkes, at retten til effektiv domstolsbeskyttelse, der er fastsat i chartrets artikel 47, tilkommer enhver, der gør de rettigheder eller friheder, som er sikret ved EU-retten, gældende i forbindelse med prøvelsen af en bebyrdende afgørelse, som kan gøre indgreb i disse rettigheder eller friheder (jf. i denne retning dom af 6.10.2020, *État luxembourgeois* (Ret til at anlægge søgsmål til prøvelse af en anmodning om oplysninger på skatteområdet), C-245/19 og C-246/19, EU:C:2020:795, præmis 55, 57 og 58 og den deri nævnte retspraksis).
- 88 Enhver sigtet person, der har gjort indsigelse mod indsamlingen af billed- og fingeraftryksoplysninger samt genetiske data om vedkommende i forbindelse med en procedure såsom den politimæssige registrering, der skal overholde kravene i artikel 10 i direktiv 2016/680, skal derfor, således som det kræves i henhold til chartrets artikel 47, have adgang til effektive retsmidler for en domstol til prøvelse af afgørelsen om at tillade tvangsmæssig indsamling med henblik på at påberåbe sig de rettigheder, som den pågældende har i medfør af de garantier, der er fastsat i denne bestemmelse, og navnlig, at indsamlingen af biometriske og genetiske data i henhold til dette direktivs artikel 10, litra), skal ske i overensstemmelse med den nationale lovgivning, som tillader denne behandling. Denne garanti indebærer navnlig, at den kompetente ret skal kunne efterprøve, om den sigtelse, der udgør retsgrundlaget for denne politimæssige registrering, i overensstemmelse med de nationale strafferetsplejeregler er blevet vedtaget på grundlag af beviser, der i tilstrækkelig grad godtgør, at den registrerede er skyldig i at have begået en forsætlig lovovertrædelse, der retsforfølges ex officio.
- 89 I denne henseende bemærkes, at retten til en effektiv domstolsbeskyttelse ikke udgør en absolut rettighed, og at der i overensstemmelse med chartrets artikel 52, stk. 1, kan indføres begrænsninger heri, forudsat for det første, at disse begrænsninger er fastlagt i lovgivningen, for det andet, at de respekterer de omhandlede rettigheders og friheders væsentligste indhold, og, for det tredje, at de under iagttagelse af proportionalitetsprincippet er nødvendige og faktisk svarer til mål af almen interesse, der er anerkendt af Unionen, eller et behov for beskyttelse af andres rettigheder og friheder (jf. i denne retning dom af 6.10.2020, *État luxembourgeois* (Ret til at anlægge søgsmål til prøvelse af en anmodning om oplysninger på skatteområdet), C-245/19 og C-246/19, EU:C:2020:795, præmis 49 og 51 og den deri nævnte retspraksis).
- 90 I øvrigt skal det bemærkes, at artikel 54 i direktiv 2016/680 pålægger medlemsstaterne en forpligtelse til at fastsætte, at en person, der finder, at vedkommendes rettigheder, som er fastsat i medfør af dette direktiv, er blevet krænket som følge af en behandling af den pågældendes personoplysninger, der er foretaget i strid med de nævnte bestemmelser, har ret til effektiv domstolsprøvelse. Det følger heraf, at EU-lovgiver ikke selv har begrænset udøvelsen af den ret til adgang til effektive retsmidler, som er fastsat i chartrets artikel 47, og at det er muligt for medlemsstaterne at begrænse udøvelsen heraf, hvis de opfylder de krav, som er fastsat i chartrets artikel 52, stk. 1 (jf. i denne retning dom af 6.10.2020, *État luxembourgeois* (Ret til at anlægge søgsmål til prøvelse af en anmodning om oplysninger på skatteområdet), C-245/19 og C-246/19, EU:C:2020:795, præmis 63 og 64).
- 91 Det skal følgelig undersøges, om den omstændighed, at den kompetente ret med henblik på at tillade en foranstaltning, der består i tvangsmæssig gennemførelse af indsamling af biometriske og genetiske data om sigtede personer, og uden at dette berører de retsmidler, der er fastsat i

national ret i medfør af artikel 54 i direktiv 2016/680, ikke kan foretage en materiel prøvelse af de krav, der stilles til at rejse sigtelse, og som ligger til grund for denne tvangsmæssige gennemførelse, udgør en tilladt begrænsning af retten til en effektiv domstolsbeskyttelse, der er fastsat i chartrets artikel 47.

- 92 Hvad angår den første betingelse, der er nævnt i denne doms præmis 89, tilkommer det i overensstemmelse med den retspraksis, som er nævnt i denne doms præmis 65, den forelæggende ret at efterprøve, om de grænser for dens skønsbeføjelse, der er fastsat i national ret med hensyn til en anmodning om tilladelse til tvangsmæssigt at foretage indsamling og registrering af biometriske og genetiske data vedrørende en sigtet person, er fastsat i denne ret på en tilstrækkelig klar og præcis måde.
- 93 Hvad angår den anden betingelse følger det af retspraksis, at det væsentligste indhold af retten til effektive retsmidler bl.a. er, at den person, som er tillagt denne ret, skal have adgang til en retsinstans, der har kompetence til at sikre overholdelsen af de rettigheder, som EU-retten sikrer vedkommende, og som med henblik herpå kan undersøge alle faktiske og retlige forhold, der er relevante for at afgøre den tvist, der er indbragt for den (dom af 6.10.2020, *État luxembourgeois* (Ret til at anlægge søgsmål til prøvelse af en anmodning om oplysninger på skatteområdet), C-245/19 og C-246/19, EU:C:2020:795, præmis 66 og den deri nævnte retspraksis).
- 94 Imidlertid følger det ligeledes af Domstolens praksis, at denne betingelse ikke som sådan indebærer, at den, der er tillagt ret til effektiv domstolsbeskyttelse, skal have adgang til direkte at anlægge søgsmål med en principal påstand, hvorved en given foranstaltning anfægtes, for så vidt som der i øvrigt for de forskellige kompetente nationale retsinstanser findes et eller flere retsmidler, der gør det muligt for vedkommende indirekte at opnå domstolsprøvelse af denne foranstaltning, og som sikrer overholdelsen af de rettigheder og friheder, som EU-retten har tillagt vedkommende (jf. i denne retning dom af 6.10.2020, *État luxembourgeois* (Ret til at anlægge søgsmål til prøvelse af en anmodning om oplysninger på skatteområdet), C-245/19 og C-246/19, EU:C:2020:795, præmis 79 og den deri nævnte retspraksis).
- 95 Som generaladvokaten i det væsentlige har fremhævet i punkt 36 i forslaget til afgørelse, er det tredje spørgsmål navnlig baseret på den antagelse, at den indledende fase af straffesagen, hvorunder den tvangsmæssige indsamling og registrering af biometriske og genetiske data om den sigtede gennemføres, efterfølges af en retlig fase. Selv om det på tidspunktet for anmodningen om tilladelse til at foretage tvangsmæssig gennemførelse ikke kan kontrolleres, om der foreligger et tilstrækkeligt antal belastende beviser, skal dette forhold, som er en betingelse for, at den registrerede kan tvinges til at lade sine biometriske og genetiske data indsamle, imidlertid nødvendigvis kunne efterprøves under denne retlige fase, hvorunder den ret, for hvilken sagen er indbragt, skal have mulighed for at undersøge alle de retlige og faktiske spørgsmål, der er relevante, navnlig for at kontrollere, at disse biometriske og genetiske data ikke er blevet indhentet i strid med de rettigheder, som er sikret vedkommende i henhold til EU-retten (jf. i denne retning dom af 6.10.2020, *État luxembourgeois* (Ret til at anlægge søgsmål til prøvelse af en anmodning om oplysninger på skatteområdet), C-245/19 og C-246/19, EU:C:2020:795, præmis 81-83 og den deri nævnte retspraksis).
- 96 Under alle omstændigheder skal den nationale lovgivning i overensstemmelse med artikel 54 i direktiv 2016/680 give den pågældende mulighed for effektivt at anfægte den tvangsmæssige indsamling af vedkommendes biometriske og genetiske data inden for rammerne af et søgsmål, der er støttet på en angivelig tilsidesættelse af de rettigheder, som vedkommende er tillagt ved dette direktiv, som følge af den nævnte indsamling, uden at dette berører de muligheder for

administrativ eller udenretlig klage, som den pågældende har adgang til, herunder retten til at indgive klage til en tilsynsmyndighed. Selv i det tilfælde, hvor den indledende fase af straffesagen ikke efterfølges af en retlig fase, bl.a. i tilfælde af, at der ikke rejses tiltale, skal den pågældende person følgelig have mulighed for at opnå fuld domstolsprøvelse af lovligheden af behandlingen af de omhandlede oplysninger. Når national ret for at overholde forpligtelsen i den nævnte artikel 54 giver sådanne garantier, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, må det derfor formodes, at det væsentligste indhold af retten til en effektiv domstolsbeskyttelse er overholdt, selv om den ret, som tillader tvangsmæssig gennemførelse af den omhandlede indsamling, på det tidspunkt, hvor den træffer afgørelse herom, ikke selv råder over den skønsbeføjelse, der er nødvendig for at indrømme en sådan beskyttelse.

- 97 Hvad angår den tredje betingelse skal det først bemærkes, at indsamlingen og registreringen af genetiske og biometriske data om sigtede personer i straffesager forfølger de formål, der er nævnt i artikel 1, stk. 1, i direktiv 2016/680, navnlig formålene om at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger, som udgør mål af almen interesse, der er anerkendt i Unionen.
- 98 I denne henseende skal det fremhæves, at en sådan indsamling kan bidrage til det formål, der er nævnt i 27. betragtning til direktiv 2016/680, hvorefter det med henblik på forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af strafbare handlinger er nødvendigt, at de kompetente myndigheder behandler personoplysninger, der er indsamlet i forbindelse med forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af konkrete strafbare handlinger, i en bredere sammenhæng for derved at få en forståelse af kriminelle handlinger og sammenkoble forskellige strafbare handlinger, som er blevet afsløret.
- 99 Som den bulgarske regering har anført i sit skriftlige indlæg og præciseret i et skriftligt svar på et spørgsmål fra Domstolen, forfølger den politimæssige registrering, der er indført i den nationale lovgivning, i det foreliggende tilfælde to væsentlige formål. For det første indsamles og behandles disse oplysninger for at blive sammenholdt med andre oplysninger, der er indsamlet i forbindelse med efterforskningen af andre lovovertrædelser. Dette formål vedrører ifølge denne regering også den situation, hvor oplysningerne sammenholdes med oplysninger, der er indsamlet i andre medlemsstater. For det andet kan de nævnte oplysninger ligeledes behandles med henblik på den straffesag, inden for rammerne af hvilken der er rejst sigtelse mod den registrerede.
- 100 Den omstændighed, at den påkendende ret midlertidigt fratages muligheden for at foretage en vurdering af de beviser, der ligger til grund for sigtelsen mod den registrerede, og dermed af indsamlingen af den pågældendes biometriske og genetiske data, kan vise sig at være begrundet under den indledende fase af straffesagen. En sådan kontrol under denne fase ville nemlig kunne hindre gennemførelsen af den strafferetlige efterforskning, hvorunder disse oplysninger indsamles, og i overdreven grad begrænse efterforskernes mulighed for at opklare andre lovovertrædelser på grundlag af en sammenligning af disse oplysninger med de oplysninger, der er indsamlet i forbindelse med andre efterforskninger. Denne begrænsning af den effektive domstolsbeskyttelse er således ikke uforholdsmæssig, eftersom national ret efterfølgende sikrer en effektiv domstolsprøvelse.
- 101 Det følger af det ovenstående, at chartrets artikel 47 ikke er til hinder for, at en national ret, når den træffer afgørelse om en anmodning om tilladelse til at gennemføre tvangsmæssig indsamling og registrering af biometriske og genetiske data vedrørende en sigtet person, ikke har mulighed for at vurdere de beviser, som ligger til grund for denne sigtelse, for så vidt som den nationale ret efterfølgende sikrer en effektiv domstolsprøvelse af betingelserne for den nævnte sigtelse, som tilladelsen til at foretage denne indsamling udspringer af.

Overholdelse af uskyldsformodningen

- 102 Indledningsvis bemærkes, at det af chartrets artikel 48, stk. 1, hvis indhold svarer til artikel 6, stk. 2, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, fremgår, at enhver, der anklages for en lovovertrædelse, anses for uskyldig, indtil hans eller hendes skyld er bevist i overensstemmelse med loven.
- 103 Domstolen har navnlig anerkendt, at det af Menneskerettighedsdomstolens praksis bl.a. følger, at uskyldsformodningen tilsidesættes, hvis en retsafgørelse vedrørende en tiltalt giver det indtryk, at vedkommende er skyldig, selv om skyldsspørgsmålet ikke forinden er afgjort i overensstemmelse med loven (jf. i denne retning dom af 25.2.2021, Dalli mod Kommissionen, C-615/19 P, EU:C:2021:133, præmis 224 og den deri nævnte retspraksis).
- 104 Som det fremgår af 31. betragtning til direktiv 2016/680, bør oprettelsen af forskellige kategorier af personer efter de forskellige former for behandling, som disses personoplysninger kan undergives, i henhold til dette direktivs artikel 6 i øvrigt ikke være til hinder for anvendelsen af princippet om uskyldsformodning, som er sikret ved chartret og den europæiske konvention om beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.
- 105 Hvad angår den forelæggende rets spørgsmål om overholdelsen af retten til uskyldsformodning i forbindelse med en retsafgørelse, der tillader indsamling og registrering af biometriske og genetiske data om sigtede personer, skal det for det første bemærkes, at for så vidt som det i national ret er fastsat, at denne indsamling er begrænset til kategorien af sigtede personer, dvs. en kategori af personer, hvis strafferetlige ansvar endnu ikke er fastslået, kan denne indsamling ikke i sig selv anses for udtryk for, at myndighederne er af den opfattelse, at disse personer er skyldige som omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 103.
- 106 For det andet skal det fastslås, at en retsafgørelse, hvorved der gives tilladelse til indsamling og registrering af biometriske og genetiske data om sigtede personer, og som blot henviser til, at der er rejst sigtelse mod den pågældende person, og til den pågældendes nægtelse af at lade sig underkaste denne indsamling, ikke kan anses for som en stillingtagen til denne persons skyld og dermed heller ikke for at tilsidesætte formodningen om, at den nævnte person er uskyldig.
- 107 Den omstændighed, at den ret, som skal træffe en sådan retsafgørelse, ikke på dette trin af straffesagen kan vurdere, om de beviser, der ligger til grund for efterforskningen af den registrerede, er tilstrækkelige, udgør nemlig en garanti for den pågældende om, at retten til uskyldsformodning vil blive overholdt.
- 108 En sådan garanti er så meget desto mere påkrævet, når det i national ret, såsom i den i hovedsagen omhandlede bestemmelse, er fastsat, at den ret, der har kompetence til at træffe afgørelse om den tvangsmæssige gennemførelse af indsamlingen og registreringen af biometriske og genetiske data om sigtede personer, er den ret, som under straffesagens retlige fase skal træffe afgørelse om denne persons strafferetlige ansvar. Overholdelsen af retten til uskyldsformodning forudsætter, at retten er fri for enhver partiskhed og enhver forudindtagethed, når den foretager denne undersøgelse (jf. i denne retning dom af 16.11.2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim m.fl., C-748/19 – C-754/19, EU:C:2021:931, præmis 88).

- 109 Det følger af det ovenstående, at retten til uskyldsformodning, der er fastsat i chartrets artikel 48, ikke er til hinder for, at sigtede personer i den indledende fase af straffesagen gøres til genstand for en foranstaltning, som består i, at der indsamles og registreres biometriske og genetiske data om dem, og som er blevet tilladt af en ret, der ikke har beføjelse til på dette trin at vurdere de beviser, der ligger til grund for en sådan sigtelse.
- 110 Det følger af det ovenstående, at det tredje spørgsmål skal besvares med, at artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680 og chartrets artikel 47 og 48 skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke er til hinder for en national lovgivning, hvorefter den kompetente straffedomstol i tilfælde af, at den person, der er blevet sigtet for en forsætlig lovovertrædelse, som retsforfølges ex officio, nægter frivilligt at medvirke til indsamling og registrering af biometriske og genetiske data om den pågældende, er forpligtet til at tillade den tvangsmæssige gennemførelse af denne indsamling uden at have mulighed for at foretage en vurdering af, om der foreligger alvorlige grunde til at tro, at den pågældende har begået den lovovertrædelse, som vedkommende er sigtet for, for så vidt som den nationale ret efterfølgende sikrer en effektiv domstolsprøvelse af betingelserne for den nævnte sigtelse, som tilladelsen til at foretage denne indsamling udspringer af.

Det fjerde spørgsmål

- 111 Indledningsvis skal det bemærkes, at det som led i den samarbejdsprocedure mellem de nationale retter og Domstolen, som er indført ved artikel 267 TEUF, tilkommer Domstolen at give den nationale ret et hensigtsmæssigt svar, som sætter den i stand til at afgøre den tvist, der verserer for den. Ud fra denne synsvinkel påhviler det Domstolen i givet fald at omformulere de spørgsmål, der forelægges den (dom af 15.7.2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis).
- 112 Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, og som det er anført i denne doms præmis 46 og 49, er den forelæggende ret i forbindelse med det fjerde spørgsmål i tvivl om rækkevidden af de krav, der er nævnt i artikel 4, stk. 1, litra a)-c), artikel 8, stk. 1 og 2, og artikel 10 i direktiv 2016/680.
- 113 Som anført i denne doms præmis 46-48, har den forelæggende ret desuden anført, at selv om disse bestemmelser forekommer den at kræve, at de kompetente myndigheder har en skønsmargen med hensyn til at fastlægge nødvendigheden af at foretage indsamling af biometriske og genetiske data, og at der skal gives en tilstrækkelig begrundelse herfor, omfatter den politimæssige registrering, der er fastsat i den for hovedsagen relevante lovgivning, uden undtagelse alle personer, der sigtes for en forsætlig lovovertrædelse, som retsforfølges ex officio, og finder anvendelse på de tre kategorier af biometriske og genetiske data, der er nævnt i den i hovedsagen omhandlede nationale bestemmelse, uden at denne lovgivning kræver, at det konstateres, at det konkret er nødvendigt at foretage indsamling af disse kategorier af oplysninger.
- 114 Det følger heraf, at det fjerde spørgsmål skal forstås således, at det nærmere bestemt ønskes oplyst, om artikel 10 i direktiv 2016/680, sammenholdt med dette direktivs, litra a)-c), og artikel 8, stk. 1 og 2, skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, der foreskriver systematisk indsamling og registrering af biometriske og genetiske data om enhver person, der sigtes for en forsætlig lovovertrædelse, som retsforfølges ex officio, uden at fastsætte en forpligtelse for den kompetente myndighed til at fastslå eller godtgøre dels, at denne indsamling er nødvendig for at opfylde de konkrete mål, der forfølges, dels, at disse mål ikke kan nås ved kun at indsamle en del af de pågældende oplysninger.

- 115 Det skal nærmere bestemt bemærkes, at den forelæggende rets spørgsmål vedrører det krav, der er nævnt i dette direktivs artikel 10, hvorefter behandling af de særlige kategorier af oplysninger, der er omhandlet i denne artikel, »kun [må] tillades, når det er strengt nødvendigt«.
- 116 I denne henseende bemærkes i første række, således som det er anført i denne doms præmis 62 og 63, at artikel 10 i direktiv 2016/680 udgør en specifik bestemmelse, der regulerer behandlingen af særlige kategorier af personoplysninger, herunder biometriske og genetiske data. Som det fremgår af retspraksis, er formålet med denne artikel at sikre en øget beskyttelse med hensyn til disse behandlinger, der som følge af disse oplysningers særligt følsomme karakter og den sammenhæng, hvori de behandles, kan, således som det fremgår af 37. betragtning til det nævnte direktiv, indebære betydelige risici for grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, såsom retten til respekt for privatliv og retten til beskyttelse af personoplysninger, der er sikret ved chartrets artikel 7 og 8 (jf. analogt dom af 24.9.2019, GC m.fl. (Fjernelse af følsomme oplysninger), C-136/17, EU:C:2019:773, præmis 44).
- 117 I anden række bemærkes, således som det fremgår af selve ordlyden af artikel 10 i direktiv 2016/680, at kravet om, at behandlingen af sådanne oplysninger »kun [må] tillades, når det er strengt nødvendigt«, skal fortolkes således, at det definerer strengere betingelser for, at behandlingen af følsomme oplysninger er lovlig, i forhold til de betingelser, der følger af dette direktivs artikel 4, stk. 1, litra b) og c), og artikel 8, stk. 1, som alene henviser til, at en behandling af oplysninger, som generelt er omfattet af det nævnte direktivs anvendelsesområde, er »nødvendig«.
- 118 Dels indebærer anvendelsen af adverbiet »kun« før udtrykket »når det er strengt nødvendigt«, at behandlingen af særlige kategorier af oplysninger som omhandlet i artikel 10 i direktiv 2016/680 kun kan anses for nødvendig i et begrænset antal tilfælde. Dels indebærer den omstændighed, at nødvendigheden af en behandling af sådanne oplysninger har »absolut« karakter, at denne nødvendighed skal undergives en særlig streng vurdering.
- 119 Den omstændighed, som den franske regering har påberåbt sig, hvorefter denne artikel i visse sprogversioner af artikel 10 i direktiv 2016/680 henviser til tilfælde, hvor behandlingen af oplysninger er »strengt nødvendig«, er ikke afgørende i denne henseende. Disse terminologiske forskelle ændrer nemlig ikke karakteren af det således omhandlede kriterium og omfanget af det krav, der skal være opfyldt, eftersom disse sprogversioner ligeledes definerer en strengere betingelse for, at behandlingen af følsomme oplysninger kan tillades, hvilket indebærer en strengere vurdering af, om behandlingen er nødvendig, end i det tilfælde, hvor de behandlede oplysninger ikke er omfattet af den nævnte artikels anvendelsesområde.
- 120 Som Kommissionen endvidere har anført, fremgik kravet om, at en behandling af oplysninger, der er omfattet af artikel 10 i direktiv 2016/680, kun må tillades, når det er strengt nødvendigt, i øvrigt ikke af det forslag til direktiv (COM(2012) 10 final), der ligger til grund for dette direktiv, men blev indført senere af EU-lovgiver, som således klart har ønsket at fastsætte en strengere betingelse for, hvornår behandlingen af oplysninger er nødvendig, i overensstemmelse med det formål, der forfølges med denne artikel, og som består i at sikre en øget beskyttelse af personer i forbindelse med behandling af følsomme oplysninger.
- 121 Hvad i tredje række angår indholdet af kravet om, at behandlingen af følsomme oplysninger »kun [må] tillades, når det er strengt nødvendigt«, bemærkes, at de specifikke krav i artikel 10 i direktiv 2016/680 udgør en særlig gennemførelse, der finder anvendelse på visse kategorier af oplysninger,

af de principper, der er nævnt i dette direktivs 4 og 8, og som skal overholdes ved enhver behandling af oplysninger, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde. Rækkevidden af disse forskellige krav skal følgelig fastlægges i lyset af de nævnte principper.

- 122 For det første skal spørgsmålet om, hvorvidt indsamlingen og registreringen af biometriske og genetiske data om sigtede personer er »strengt nødvendig« som omhandlet i artikel 10 i direktiv 2016/680, navnlig fastlægges i lyset af formålet med denne indsamling. I overensstemmelse med det princip om formålsbegrænsning, der er fastsat i dette direktivs artikel 4, stk. 1, litra b), skal der være tale om »udtrykkeligt angivne og legitime formål«. For det andet, selv om kravet om, at behandling af biometriske og genetiske data »kun [må] tillades, når det er strengt nødvendigt«, svarer til et krav om øget beskyttelse af visse kategorier af oplysninger, således som det er anført i denne doms præmis 117-119, udgør det ikke desto mindre en specifik anvendelse på de kategorier af oplysninger, der er omhandlet i den nævnte artikel 10, af det princip om dataminimering, som er fastsat i det nævnte direktivs artikel 4, stk. 1, litra c), hvorefter personoplysningerne skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles.
- 123 Desuden skal rækkevidden af dette krav i lyset af samme direktivs artikel 4, stk. 1, litra a), ligeledes fastlægges på grundlag af direktivets artikel 8, stk. 1, hvorefter medlemsstaterne bl.a. skal fastsætte bestemmelser om, at behandling kun er lovlig, hvis og i det omfang denne behandling er nødvendig, for at en kompetent myndighed kan udføre en opgave, med henblik på de formål, der er anført i dette direktivs artikel 1, stk. 1, samt på grundlag af direktivets artikel 8, stk. 2, som kræver, at medlemsstaternes nationale ret, der regulerer behandling inden for det nævnte direktivs anvendelsesområde, som minimum skal angive målene med behandling, de personoplysninger, der skal behandles, og formålene med behandlingen.
- 124 I denne henseende må formålene med behandlingen af biometriske og genetiske data ikke beskrives i for generelle vendinger, men kræver, at de er tilstrækkeligt præcise og konkrete til at gøre det muligt at vurdere, om den nævnte behandling er »strengt nødvendig«.
- 125 Desuden indebærer kravet om, at behandlingen af følsomme oplysninger skal være »strengt nødvendig«, at der skal foretages en særlig streng kontrol i denne sammenhæng af overholdelsen af princippet om dataminimering.
- 126 For det første skal det i denne henseende bemærkes, således som det fremgår af 26. betragtning til direktiv 2016/680, at dette krav om nødvendighed er opfyldt, når det formål, der forfølges med den omhandlede databehandling ikke med rimelighed kan nås lige så godt på en anden måde, som er mindre indgribende i de registreredes grundlæggende rettigheder, navnlig den ret til respekt for privatlivet og til beskyttelse af personoplysninger, der er sikret ved chartrets artikel 7 og 8 (jf. i denne retning dom af 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, præmis 85 og den deri nævnte retspraksis). Henset til den øgede beskyttelse, som de registrerede skal ydes i forbindelse med behandling af følsomme oplysninger, skal den dataansvarlige bl.a. sikre sig, at dette formål ikke kan opfyldes ved at anvende andre kategorier af oplysninger end dem, der er opregnet i artikel 10 i direktiv 2016/680.
- 127 For det andet indebærer kravet om, at behandlingen skal være »strengt nødvendig«, når der henses til de betydelige risici, som behandlingen af følsomme oplysninger udgør for de registreredes rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig i forbindelse med de opgaver, som de kompetente myndigheder udfører med henblik på de formål, der er nævnt i artikel 1, stk. 1, i direktiv 2016/680, at der tages hensyn til den særlige betydning af det formål, som en sådan

behandling tilsigter at opnå. En sådan betydning kan bl.a. vurderes ud fra selve arten af det formål, der forfølges, navnlig den omstændighed, at behandlingen tjener et konkret formål i forbindelse med forebyggelse af strafbare handlinger eller trusler mod den offentlige sikkerhed, der frembyder en vis grad af alvor, bekæmpelse af sådanne handlinger eller beskyttelse mod sådanne trusler samt i lyset af de særlige omstændigheder, hvorunder behandlingen foretages.

- 128 Henset til det ovenstående skal det fastslås, at en national lovgivning, hvorefter systematisk indsamling af biometriske og genetiske data om enhver, der er blevet sigtet for en forsætlig lovovertrædelse, som retsforfølges ex officio, principielt er i strid med kravet i artikel 10 i direktiv 2016/680, hvorefter behandling af de særlige kategorier af oplysninger, der er omhandlet i denne artikel, »kun [må] tillades, når det er strengt nødvendigt«.
- 129 En sådan lovgivning kan nemlig føre til udifferentieret og generel indsamling af biometriske og genetiske data for størstedelen af de personer, over for hvem der rejses sigtelse, eftersom begrebet »forsætlig strafbar handling, der retsforfølges ex officio« har en særlig generel karakter og kan finde anvendelse på et stort antal strafbare handlinger, uanset deres art og grovhed.
- 130 En sådan lovgivning begrænser ganske vist anvendelsesområdet for indsamlingen af biometriske og genetiske data til personer, over for hvem der rejses sigtelse i forbindelse med undersøgelsesfasen i en straffesag, dvs. personer, om hvem der er væsentlig grund til at tro, at de har begået eller vil begå en strafbar handling som omhandlet i artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680. Den omstændighed alene, at en person sigtes for at have begået en forsætlig strafbar handling, der retsforfølges ex officio, kan imidlertid ikke i sig selv anses for et element, der gør det muligt at antage, at indsamlingen af biometriske og genetiske data om vedkommende er strengt nødvendigt i forhold til de formål, som den omhandler, og under hensyn til de indgreb i de grundlæggende rettigheder – navnlig retten til respekt for privatlivet og retten til beskyttelse af personoplysninger, der er sikret ved chartrets artikel 7 og 8 – som følger heraf.
- 131 Hvis der således er væsentlig grund til at tro, at den pågældende person har begået en strafbar handling, som kan begrunde en sigtelse, hvilket forudsætter, at der allerede foreligger tilstrækkelige beviser for, at den pågældende er involveret i lovovertrædelsen, kan der opstå tilfælde, hvor indsamlingen af såvel biometriske data som genetiske data ikke opfylder noget konkret behov i forbindelse med den verserende straffesag.
- 132 Desuden kan sandsynligheden for, at biometriske og genetiske data om en sigtet person er strengt nødvendige i forbindelse med andre procedurer end den, inden for rammerne af hvilken sigtelsen behandles, kun afgøres på grundlag af alle relevante forhold, såsom bl.a. arten og grovheden af den formodede lovovertrædelse, som den pågældende er blevet sigtet for at have begået, de særlige omstændigheder i forbindelse med denne overtrædelse, den eventuelle forbindelse mellem den nævnte overtrædelse og andre verserende sager, tidligere kriminel adfærd eller den pågældendes individuelle profil.
- 133 Under disse omstændigheder tilkommer det den forelæggende ret at efterprøve, om det med henblik på at sikre den effektive virkning af artikel 10 i direktiv 2016/680 er muligt at fortolke den nationale lovgivning, der fastsætter denne tvangsmæssige indsamling, på en måde, der er forenelig med EU-retten. Det tilkommer navnlig den forelæggende ret at efterprøve, om den nationale lovgivning gør det muligt at vurdere, om det er »strengt nødvendigt« at indsamle og registrere såvel biometriske data som genetiske data om den pågældende. Det skal i denne henseende bl.a. efterprøves, om arten og grovheden af den overtrædelse, som den registrerede inden for rammerne af straffesagen i hovedsagen mistænkes for at have begået, eller andre

relevante forhold som dem, der er nævnt i denne doms præmis 132, kan udgøre omstændigheder, der kan godtgøre, at en sådan behandling er »strengt nødvendig«. Det skal desuden sikres, at indsamlingen af civilstandsoplysninger, som ligeledes kan ske i forbindelse med den politimæssige registrering, således som den bulgarske regering har bekræftet i et skriftligt svar på et spørgsmål fra Domstolen, ikke i sig selv gør det muligt at opfylde de forfulgte formål.

- 134 I tilfælde af, at national ret ikke sikrer en sådan kontrol af foranstaltningen om indsamling af biometriske og genetiske data, tilkommer det den forelæggende ret at sikre den fulde virkning af den nævnte artikel 10 ved at afslå politimyndighedernes anmodning om at tillade tvangsmæssige gennemførelse af denne indsamling.
- 135 Det følger af det ovenstående, at artikel 10 i direktiv 2016/680, sammenholdt med dette direktivs artikel 4, stk. 1, litra a)-c), og artikel 8, stk. 1 og 2, skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, der foreskriver systematisk indsamling og registrering af biometriske og genetiske data om enhver person, der sigtes for en forsætlig lovovertrædelse, som retsforfølges ex officio, uden at fastsætte en forpligtelse for den kompetente myndighed til at fastslå eller godtgøre dels, at denne indsamling er strengt nødvendig for at opfylde de konkrete formål, der forfølges, dels, at disse formål ikke kan nås ved foranstaltninger, der er mindre indgribende i den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder.

Sagsomkostninger

- 136 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 10, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA, sammenholdt med artikel 52 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,**

skal fortolkes således, at

den behandling af biometriske og genetiske data, som politimyndighederne i forbindelse med efterforskningsaktiviteter foretager med henblik på at bekæmpe kriminalitet og opretholde den offentlige orden, er hjemlet i en medlemsstats nationale ret som omhandlet i dette direktivs artikel 10, litra a), når lovgivningen i denne medlemsstat indeholder et retsgrundlag, som er tilstrækkeligt klart og præcist til at tillade den nævnte behandling. Den omstændighed, at den nationale retsakt, der indeholder et sådant retsgrundlag, i øvrigt henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om

databeskyttelse), og ikke til direktiv 2016/680, kan ikke i sig selv rejse tvivl om, hvorvidt der foreligger en sådan tilladelse, for så vidt som det på en tilstrækkelig klar, præcis og utvetydig måde fremgår af fortolkningen af samtlige gældende bestemmelser i national ret, at den omhandlede behandling af biometriske og genetiske data er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde og ikke af denne forordning.

- 2) Artikel 6, litra a), i direktiv 2016/680 samt artikel 47 og 48 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder

skal fortolkes således, at

disse bestemmelser ikke er til hinder for en national lovgivning, hvorefter den kompetente straffedomstol i tilfælde af, at den person, der er blevet sigtet for en forsætlig lovovertrædelse, som retsforfølges ex officio, nægter frivilligt at medvirke til indsamling og registrering af biometriske og genetiske data om den pågældende, er forpligtet til at tillade den tvangsmæssige gennemførelse af denne indsamling uden at have mulighed for at foretage en vurdering af, om der foreligger alvorlige grunde til at tro, at den pågældende har begået den lovovertrædelse, som vedkommende er sigtet for, for så vidt som den nationale ret efterfølgende sikrer en effektiv domstolsprøvelse af betingelserne for den nævnte sigtelse, som tilladelsen til at foretage denne indsamling udspringer af.

- 3) Artikel 10 i direktiv 2016/680, sammenholdt med dette direktivs artikel 4, stk. 1, litra a)-c), og artikel 8, stk. 1 og 2,

skal fortolkes således, at

denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, der foreskriver systematisk indsamling og registrering af biometriske og genetiske data om enhver person, der sigtes for en forsætlig lovovertrædelse, som retsforfølges ex officio, uden at fastsætte en forpligtelse for den kompetente myndighed til at fastslå eller godtgøre dels, at denne indsamling er strengt nødvendig for at opfylde de konkrete formål, der forfølges, dels, at disse formål ikke kan nås ved foranstaltninger, der er mindre indgribende i den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder.

Underskrifter